

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio tertia. Vtrum confessio generalis aliquid valeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

quum hoc sit bonum, in qua de testatione consistit reordinatio voluntatis, & dimissio peccati venialis quo ad culpam.

8 Ad secundum dicendum, quod dictum Gregorii intelligendum est de qualitate in qua consistit status, quæ non mutatur nisi mutetur status, & talis est gratia vel culpa mortalis: qualis enim quis exit de corpore, talis in iudicio apparebit secundum has qualitates. Non autem est intelligendum de ea quæ non mutat statum, vt est culpa venialis. Per idem patet ad glosam illam quæ intelligenda est de peccato mortali, sicut & textus quem exponit, qui expressè loquitur de peccato ad mortem quod non potest esse veniale.

QUESTIO SECUNDA.

Vtrum veniale adiunctum mortali in damnationis puniatur pena æterna.

Tho. 2. 2. q. 87. art. 5.

Secundò quæritur vtrum veniale adiunctum mortali in damnationis puniatur pena æterna. Et videtur quod non, quia pena debita multis venialibus potest æquari secundum intentionem pœnæ debitæ peccato mortali, cum vtraque sit finita intensiue. Si ergo per peccata venialia punirentur damnati pœna æterna secundum durationem, sequeretur quod damnati tantum punirentur pro peccatis venialibus, sicut pro mortalibus, quod est inconueniens: quum peccata venialia quantumcumque multiplicata non æquentur peccato mortali.

2 Item Deus non est acceptator personarum, vt habetur Act. 10. Sed videretur acceptator personarum si pro eadem culpa vnum puniret plus, & alium minus: quum ergo nunc & in purgatorio non puniatur peccatum veniale nisi pœna temporali, videtur quod non puniatur in damnationis æterna pœna.

3 IN contrarium est quod dicit Iob, In inferno nulla est redemptio, sed si peccatum veniale non puniretur pœna æterna in damnationis, in inferno esset aliqua redemptio, igitur &c.

4 RESPONSIO. Peccatum veniale pro quo aliquis puniatur in inferno, vel fuit dimissum quo ad culpam in præsentis vita vel non: si non fuit dimissum tenetur communiter quod puniatur in inferno pœna æterna quo ad durationem, quia pœna nunquam expiatur manente reatu pœnæ, alioquin sequeretur quod aliquis reus pœnæ non pateretur pœnam quod esset contra iustitiam, sed in damnationis semper remanet reatus pœnæ debitæ peccato veniali quod non fuit expiatum in vita præsentis, ergo semper remanet pœna. Maior patet, minor probatur: quia reatus pœnæ est ex culpa, culpa autem quæ non est in præsentis dimissa non dimittitur in inferno, cum existens in inferno non sint in statu viæ, sed sint simpliciter in termino, semper ergo manet in eis culpa, & per consequens reatus pœnæ. Nec istud est contra opinionem prius positam. d. is. quæst. 2. scilicet quod peccatum veniale potest dimitti sine mortali, quia illud fuit dictum pro statu præsentis qui est status viæ, in quo potest aliquis expiare culpam quamlibet, & vnam sine alia, quando connexionem non habent: hoc autem quod nunc dicitur locum habet in damnationis, qui sunt in termino, nec possunt expiare quamcumque culpam. Si verò peccatum veniale fuerit in præsentis vita expiatum quo ad culpam, & puniatur in inferno quo ad pœnam, potest probabiliter teneri quod puniatur tantummodo pœna temporali intensiue & extensiue, quia sufficit soluere pœnam raxatam. Sed pœna debita veniali peccato iam dimissa taxata est quo ad Deum, vt sit finita intensiue & duratione, ergo ea soluta liberabitur ille qui est debitor talis pœnæ.

5 AD primum arg. dicendum, quod pœna per se debita peccato veniali proportionem habet cum pœna debita peccato mortali quo ad intensiorem pœnæ, quum qualibet sit finita, & cuiuslibet finiti ad finitum sit aliqua proportio: & etiam quo ad extensionem, si neutra culpa sit dimissa, quia qualibet culpa manente manet pœna sibi debita, & sic est in damnationis. Quare ergo dicitur quod peccatum veniale nullam proportionem habet cum mortali nec pœna debita vni cum pœna debita alteri? Puto quod

pro tanto dicitur: quia pro solo mortali sine venialibus aliquis damnaretur ad pœnam æternam, sed pro venialibus quantumcumque multiplicatis nisi esset cum eis aliquid peccatum mortale nullus damnaretur ad pœnam æternam: non est igitur inconueniens si multa peccata venialia hic non dimissa puniantur in damnationis æqualiter, sicut vnum peccatum mortale.

6 Ad secundum dicendum quod non est acceptatio personarum quando pro diuersis causis & inæqualibus puniuntur aliqui inæqualiter, sed est iustitia. Si ergo iusti pro peccato veniali ipsis dimisso hic, vel in purgatorio puniuntur temporaliter, & damnati pro peccato ipsis non dimisso puniuntur æternaliter nulla est iniustitia: esset autem si damnati pro peccato veniali ipsis dimisso punirentur æternaliter & iusti hic, vel in purgatorio temporaliter, & ideo dictum fuit quod pro peccato hic dimisso puniuntur damnati pœna finita sicut alii.

7 Autoritas Iob adducta in oppositum loquitur de pœna debita per se peccato mortali, cui per se debetur infernus: non autem de pœna debita veniali, nisi quatenus adiungitur culpæ mortali non dimissæ, quod cõcessum est.

QUESTIO TERTIA.

Vtrum confessio generalis aliquid valeat.

Tertio quæritur vtrum confessio generalis aliquid valeat. Et videtur quod non, quia ad hoc ordinatur confessio, vt per eam peccata confitens manifestentur sacerdoti cuius iudicio se supponit, sed per generalem confessionem non manifestantur peccata confitentis, imò remanent ad eum occulta, sicut prius: quia in illis quæ in confessione generali dicuntur non est aliquis qui non peccet, ergo generalis confessio nihil valeat.

2 Item si generalis confessio valeret, hoc esset ad dimissionem peccatorum venialium, quia de singulis mortalibus oportet singulariter confiteri: sed non valet ad dimissionem venialium, ergo &c. Probatio minoris, quia quæ ratione confessio generalis valeret ad dimissionem vnius venialis, ita & alterius, ergo omnium vel nullius: non omnium, quia post talem confessionem posset confitens dicere se nullum habere peccatum, quod est contra illud Ioan. 1. Si dixerimus quod peccatum non habemus, &c. ergo non valet ad dimissionem alicuius.

3 IN contrarium est, quia consuetudo generalis ecclesie non est inanis, esset autem inanis, nisi confessio generalis aliquid valeret: quum secundum consuetudinem generalem ecclesie fiat in prima & in completorio. Sacerdos etiam accedens ad celebrandum facit confessionem generalem vt purior accedat, ergo &c.

4 RESPONSIO. Dicenda sunt tria. Primum est, quod confessio generalis valet ad meritum. Secundum quod valet ad dimissionem peccatorum venialium. Tertium est quod valet ad dimissionem mortalium oblatorum.

5 Primum patet, quia omnis actus virtutis charitate informatus est meritorius: sed confessio generalis est actus virtutis, quia humilitatis, supposito quod sit informatus charitate, sequitur quod sit meritorius.

6 Quantum ad secundum dicendum est quod per confessionem generalem aut venit homo in speciale notitiam aliorum peccatorum venialium, & displicentiæ eorum, sicut frequenter contingit quod loquendo in generali de alio quo loco, vel tempore recordamur de dictis & factis pro tunc, & in hoc casu constat quod confessio generalis valet ad remissionem talium peccatorum, quum ad hoc sufficiat displicentiæ voluntatis quæ actualiter habetur de eis, & confessio superaddita aliquid diminuit de pœna debita, aut statim solum in generali contritione & confessione, & adhuc videtur quod tunc dimittantur peccata venialia: quia minus requiritur ad dimissionem peccati venialis, quam ad dimissionem peccati mortalis, sed contritio specialis & confessio sufficiunt ad dimissionem peccati mortalis, ergo minus sufficit pro dimissione peccati venialis, quod non esset nisi contritio & confessio generalis sufficeret, quare &c. Hic tamen est aduertendum quod duplex est confessio generalis, vna sacramentalis quando aliquis

aliquis in secreto confiteretur sacerdoti peccata graua quorum meminit, & alia venialia in generali. Alia est non sacramentalis quae fit coram omnibus in ecclesia, in prima & completorio. Prima confessio ex quatuor habet virtutem remittendi peccata venialia quo ad culpam & quo ad poenam, vel in toto, vel in parte. I. ex contritione contentis, ex humilitate confessionis, & ex oratione absoluentis, & ex vi clauium: sed secunda solum habet virtutem ex tribus primis, sed non ex quarto, quia illi confessioni non adiungitur absolutio sacerdotis, sed solum oratio.

7 Quantum ad tertium dicendum est quod peccatum mortale vel est totaliter oblitum, eo quod peccator non recordatur se commississe aliquid mortale: vel est oblitum in particulari, non autem in generali, quia recordatur se commississe peccatum mortale, sed oblitus est quale fuerit. In primo casu sufficit confessio generalis, quia Deus non requirit ab homine plusquam sit ei possibile, sed ei qui totaliter oblitus est peccatum mortale in generali & in speciali non est possibilis confessio & contritio nisi in generali, ergo illa sufficit. In secundo autem casu non sufficit generalis confessio & contritio, sed debet contritio de peccato oblitio ratiqum de mortali, ex quo recolit illud fuisse mortale quo ad genus peccati, & nihilominus debet dolere de negligentia propter quam oblitus est peccatum commissum: si tamē ad notitiam illius qui oblitus est peccatum suum mortale quoque dictionum modorum veniat peccatum commissum confitendum est in speciali, quia cessat ignorantia, quae excusabat eum a speciali confessione peccati.

8 AD primum argu. dicendum quod sola sacramentalis confessio fit vt per eam innoteat conscientia contentis sacerdoti. Et istud debet fieri quotienscumque est possibile quo ad peccata mortalia saltem semel: sed quo ad venialia nunquam est necessarium, quia nec ipsa ex necessitate cadunt sub sacramento confessionis. Confessio autem generalis quae fit in ecclesia a multis in prima & in completorio non est sacramentalis: vnde ei non adiungitur absolutio, valet tamē ad dimissionem venialium modis quibus dictum est.

9 Ad secundum dicendum quod per confessionem & contritionem generalē dimittuntur omnia peccata venialia, nisi forte aliqua retineantur in affectu contentis & tunc non est simpliciter contritio & confessio generalis: nec istud est contra dictum Ioan. 1. quia non intendit dicere quin sit aliquod momentum quo possit homo esse sine peccato mortali & veniali, sed quod vita ista a nullo agitur, quin quandoque incidat in aliquod veniale.

QUESTIO QUARTA.

Vtrum in quolibet casu teneatur sacerdos celare peccata quae audit in confessione.

Quarto quaeritur vtrum in quolibet casu teneatur sacerdos celare peccata quae audit in confessione. Et videtur quod non, quia quilibet plus tenetur conscientiam suam seruare illesam quam famam alterius, quia charitas ordinata est, sed sacerdos si semper celaret peccatum quod audiuit in confessione incurreret damnum propriae conscientiae: sicut cum adducitur in testem pro peccato illo, & cogitur iurare de veritate dicenda, ergo videtur quod in hoc casu liceat peccatum confessum reuelare.

1 Item illud quod quis potest facere per semetipsum per alterum etiam facere potest: sed confitens per semetipsum potest suum peccatum reuelare, ergo idem potest facere per sacerdotem internum.

2 Item quod ex charitate & pro charitate institutum est, contra charitatem militare non debet, vt dicit beatus Ber. sed celatio confessionis introducta est pro charitate vt ex hoc homines magis alliciantur ad confessionem faciendam: militet autem contra charitatem nisi in aliquo casu reuelari possit quod est auditum vel confessum, sicut quando aliquis in confessione scit aliquem haereticum quem non potest inducere vt desinat a corruptione plebis, bonum enim plebis ex charitate praerendum est bono personae singularis, ergo in casu illo potest confessio reuelari.

3 IN contrarium est quod habetur in litera, & id quod dicit Innocen. extra de poen. & remis. ca. omnis vtriusque sexus. Caueat sacerdos ne verbo vel signo vel alio quouis modo prodataliquatenus peccatorem.

Quaestio IIII.

356

RESPONSIO. Videnda sunt tria. Primum est quo iure teneatur sacerdos ad celandum confessionem. Secundum est an in hoc possit per aliquem dispensari. Tertium est an saltem de licentia contentis possit sacerdos dicere quod in confessione audiuit.

6 Quantum ad primum dicitur communiter quod celatio confessionis est de iure diuino, quod patet sic: ex eodem iure procedit institutio confessionis & celatio eius, sed institutio confessionis nostrae est a iure diuino, ergo & celatio. Minor patet ex praecedentibus. dist. 17. quaest. 8. Sed maior probatur, quia in sacramentis id quod geritur per ministrum significat & figurat id quod geritur interiorius per Christum, quia sacramenta efficiunt quod figurant, & minister sacramenti gerit vicem Christi, sed in sacramento confessionis Christus peccatum illius qui subiicitur per confessionem sic tegit vt ex hoc non possit ei cedere in verecundiam, confusionem, vel quamcumque poenam, ergo ex ipsa natura sacramenti minister qui gerit exteriorius vicem Christi tenetur celare quod audiuit in confessione, taliter quod contenti non possit cedere in confusionem, verecundiam, vel poenam aliquam: hoc autem non posset esse nisi illud totaliter teneretur secretum quod auditur in confessione, ergo &c. Quicquid fit de conclusione, ratio tamen adducta ad probationem minoris deficit: quantum enim in sacramentis illud quod geritur interiorius per Christum representatur exteriorius per ministrum factis & verbis vel altero eorum quantum ad principalem effectum sacramenti, non oportet tamen quod omnes circumstantiae represententur. Verbi gratia, minister baptizans facto suo quo lauat exteriorius & verbo suo quod dicit, ego baptizo te, &c. representat abluionem spiritualem a peccatis quam Christus facit interiorius, & hoc est principalis effectus baptismi, & similiter in confirmatione, ordine & extrema vntione, & eodem modo est in confessione, quia principalis effectus quem Deus facit interiorius est remissio peccatorum, & istud representatur exteriorius per ministrum cum dicit absoluo te, &c. Celare autem peccata confessio non est effectus sacramenti, sed obligatio ministrum de qua quaeritur vnde veniat, nec apparet quod veniat ex hoc quod illud quod geritur interiorius in sacramentis, debet representari per hoc quod geritur exteriorius a ministris, hoc enim intelligitur de effectu sacramenti: sic enim & non aliter intelligitur quod sacramenta efficiunt, quod significant. Item qualiter intelligitur quod Christus celat peccata contentientium, hoc enim intelligitur pro presenti seculo vel pro futuro: non pro presenti, quia sic Christus equaliter celat peccata non confessis sicut confessis: non enim reuelat ista vel illa. Si intelligitur pro futuro non apparet qualiter sit verum, quia licet sacramenta significant id quod principaliter efficiunt nisi recipies sit indispositus, tamen quod significant, id quod in futuro seculo agitur nullus vnquam dixit. Item in futuro seculo non celabuntur peccata neque confessis neque non confessis, sed omnia erunt omnibus manifesta virtute diuina omnia reuelante, propter quod ex isto latere non apparet quod sacerdos debeat peccata sibi confessis celare. Propter quod pro eadem conclusione adducenda est alia ratio, quae talis est: id quod dicitur secretum sacerdoti vt confessori non solum est secretum sed etiam est secretum sacramentale, quia in sacramento confessionis dictum, & est pars sacramenti. Cum ergo secretum sit celandum eo modo quo est vel esse debet secretum, secretum dictum in confessione non solum est celandum, quia secretum dictum, sed quia dictum est in secreto sacramentali, & vt pars sacramenti: sed sacramenta secundum quamlibet partem essentialem sunt de iure diuino, & ex institutione Christi, ergo celatio secreti dicti in confessione est de iure diuino.

7 Circa hoc tamen est aduertendum, quod non omnia quae dicuntur in confessione confessori sunt de secreto confessionis, sed solum peccata vel circumstantiae, per quas possit deueniri in cognitionem peccati & peccatoris: multa autem alia dicuntur confessori, vt genus, patria, nomen contentis, & plura alia quae contentis exprimit quandoque confessori interrogatus ab eo vel non interrogatus, quae confessor non tenetur celare, nisi quatenus per ea possit reuelari peccatum contentis. Est etiam aduertendum, quod cum dicitur quod sacerdos debet celare peccata